

*ΚΑΠΟΤΕ... ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ - Τα ακροβατικά, τα καρακαξόπουλα και τα
ζαχαροκάλαμα*

Λένε πως οι αναμνήσεις γερνούν τον άνθρωπο. Όμως πώς θα μπορούσαμε να ζήσουμε χωρίς αυτές; Ας κάνουμε ένα περίπατο στα μονοπάτια του παρελθόντος, να ξαναζήσουμε έντονες στιγμές της σχολικής μας ηλικίας και να αισθανθούμε ξανά τη μαγεία εκείνης της εποχής, που, όσο δύσκολη και στερημένη κι αν ήταν, τη θεωρούμε ως την ομορφότερη της ζωής μας. Σκόπευα να το κάνω κάποτε για τα παιδιά μου, να δουν πώς ήταν τότε η παιδική μας ζωή, πώς ζούσαμε, φτωχικά μεν αλλά ανέμελα και όλο ζωντάνια, με απίστευτη τρέλα που ίσως σήμερα μοιάζει με παραμύθι. Κάποιος άθελά του (όνομα και μη χωριό) με «τσίγκλησε» να το κάνω νωρίτερα. Και ίσως αξίζει πράγματι για όλους εμάς, που – θέλουμε δε θέλουμε – αποτελούμε συντελεστές μιας κοινή, απλής και όμορφης ιστορίας.

Ο τίτλος είναι παράφραση της εξαιρετικής ταινίας «Κάποτε στην Αμερική» γιατί υπάρχουν πολλά κοινά σημεία με αυτή. Όπως κι εκεί, μια ομάδα από αλάνια, στερημένα και απαίδευτα μικρά παιδιά δρούσαν με τον πιο παράδοξο τρόπο, έτσι και στην παιδική μου ηλικία η δραστηριότητά μας μοιάζει λίγο με αυτών των παιδιών. Όσο κι αν αγαπούσα τα γράμματα και διατηρούσα πάντα τη θέση του καλού μαθητή, η παρέα μου δεν είχε και τις καλύτερες σχέσεις με αυτά. Το αντίθετο θα έλεγα. Αυτοί ήταν ίσως οι κύριοι αίτιοι για την ένταση της παιδικής μου ζωής και τις τρέλες που τότε κάναμε. Σε αυτούς οφείλεται η βιασύνη της σχολικής μου μελέτης να μη χαθεί λεπτό πολύτιμου ελεύθερου χρόνου («Λοιπόν Ζάχο, στις 3.00 ακριβώς, έ, δε θα πάθεις τίποτα να λείψει και καμιά οξεία» προειδοποιούσε αυστηρά ο Μάνταλος) και σε αυτούς κυρίως αφιερώνω αυτές τις μνήμες μου.

Η πιο μαγευτική ανάμνηση ήταν «τα ακροβατικά». Στο χώρο του παλιού νεκροταφείου κάτω από τους σημερινούς Αγίους Αποστόλους που μάταια ψάχναμε για νεκροκεφαλές για να τρομάζουμε τους δικούς μας, γινόταν το τολμηρότερο και επικινδυνότερο παιχνίδι. Υπήρχαν δύο κυπαρίσσια (να

υπάρχουν άραγε ακόμα;) ένα γέρικο γερμένο διαγώνια και ένα νεώτερο, λεπτόκορμο και ψηλό, ακριβώς πλάι του. Το παλιό χρησιμοποιούσαμε ως γέφυρα για να φτάσουμε την κορυφή του άλλου, από το οποία πιανόμασταν και κάναμε τις επιδείξεις μας. Το δένδρι έγερνε από το βάρος του σώματός μας και διαγράφοντας μια καμπύλη τροχιά, μας πέταγε με ορμή στο έδαφος. Δεν περιγράφεται ο τρόμος μας κατά την «πτώση», ούτε βέβαια και η ευχαρίστηση που αισθανόμασταν, ώστε να τρέξουμε αυτόματα για ένα νέο γύρο. Πώς να μην είναι τα πόδια μας συνεχώς ματωμένα εκείνον τον καιρό;

Κάποιοι χωριανοί που κατηφορίζανε για τα αμπέλια κι έβλεπαν τις τρέλες μας φώναζαν, «βρε θα σκοτωθείτε!», μα πού εμείς μυαλό («πάμε ξανά, πάμε ξανά» φωνάζαμε όλοι). Και ξανάρχιζε το ξέφρενο γλέντι («πέφτωωωωω»), ένα ουρλιαχτό καθάριο κράμα τρομάρας κι ευχαρίστησης μέχρι να κρυφτεί ο ήλιος στον Αη-Βασίλη. Γιατί το σούρουπο έφερνε εντονότερα τη θύμηση του χώρου ως παλιού νεκροταφείου και κάθε διάθεση ανεύρεσης παλιών πειστηρίων, εξανεμιζόταν αυτόματα. «Φοβάσαι Ζάχο, φοβάσαι;» γελούσε σαρκαστικά ο Σιδέρης προσπαθώντας να κρύψει κι αυτός τον ίδιο φόβο που νιώθαμε όλοι και ανηφόριζε πρώτος για το χωριό.

Μια εξίσου παράδοξη και άκρως παράτολμη εμμονή μας ήταν να κυνηγάμε τις φωλιές με τα καρακαξόπουλα. Αν και ήταν φτιαγμένες στις κορυφές των πιο ψηλών δέντρων, εκεί που τα κλαδιά λεπταίνουν αισθητά και η ευθραυστότητά τους αυξάνεται επικίνδυνα, δε δειλιάσαμε ποτέ στη σκέψη μήπως γκρεμοτσακιστούμε. Το «παιχνίδι» ξεκίνησε με την ιδέα που είχε ρίξει κάποιος ότι κάποια πουλιά (οι κίσσες νομίζω) μαζεύουν μικρά χρυσά αντικείμενα και βαλθήκαμε να ψάχνουμε απεγνωσμένα κάθε φωλιά. Σκαρφιζόμασταν διάφορα κόλπα για να διώξουμε τις μάνες από τις φωλιές μην τυχόν και μας χιμήξουν όταν θα μας δουν ξαφνικά μπροστά τους. Βέβαια το όνειρο του πρώιμου πλουτισμού μας έσβησε γρήγορα, αλλά το κουσούρι μας έμεινε.

Χωρίς να μας ενδιαφέρει αν θα βρούμε τα πολυπόθητα τιμαλφή, συνεχίσαμε να κυνηγάμε την κάθε φωλιά, αλλά τώρα η δράση μας έπαιρνε

άλλη τροπή, άγρια και απάνθρωπη: να πνίγουμε τα νεογνά, λες και φταίγανε αυτά για την κατάρρευση των μεγαλόπνων στόχων μας να φανούμε γενναιόδωροι στα μάτια των κοριτσιών («να, αυτή η καδένα είναι για σένα, πάρτη»). Κάποια φορά, τη θυμάμαι σαν τώρα, μέσα στη φωλιά η καρακάξα έκλωθε τα αυγά της ή προστάτευε τα νεογνά ακούγοντας ότι πλησιάζαμε. Πώς δε χίμηξε να μας ξεματιάσει ο Θεός το ξέρει! Ποτέ μου αργότερα δεν κατάλαβα αυτή μας την εμμονή. Ναι, ζούσαμε στη φύση και είχαμε γίνει σε κάποιο βαθμό ένα με τα στοιχεία της, χαιρόμασταν να σκοτώνουμε φίδια, να ξεκοιλιάζουμε βατράχους, να δένουμε κονσερβοκούτια στις γάτες και να βάζουμε καλάμια στα οπίσθια των τζιτζικιών για να τα βλέπουμε να πετούν σαν σαΐτες, αλλά να πνίγουμε τα νεογνά; Τόση βλακεία μας έδερνε;

Μέσα όμως στην αγριότητά μας υπήρχε κι ένα ψήγμα ρομαντισμού (δήθεν ρομαντισμού) και ιπποτισμού, όταν επρόκειτο να «ανέβουμε» στα μάτια των κοριτσιών. Την εποχή που έβγαιναν τα ζαχαροκάλαμα σχηματίζονταν οι πιο τολμηρές ομάδες δράσης. Τα άτιμα φύτρωναν σε κάτι γκρεμούς που έπρεπε να είσαι κομάντο για να τα φτάσεις. Τα κορίτσια με το πονηρό γελαστό τους βλέμμα μας δοκίμαζαν: «ποιος θα μας φέρει ζαχαροκάλαμα;» Και ήταν όλα τους σίγουρα πως θα κλείναμε άρον-άρον τα βιβλία (όσοι τα ανοίγαμε) για να τρέξουμε να ικανοποιήσουμε τη ματαιόδοξη επιθυμία τους (για μένα το 'κανε, ...όχι για μένα, ...για μένα, ...για καμιά σας, για μένα το 'κανε). Γελούσαν ικανοποιημένα με την αφέλειά μας κι εμείς παρερμηνεύαμε αυτό το γέλιο ως ευχαρίστηση. Σε κάποια από αυτές τις εξορμήσεις έπεσα από ένα γκρεμό πέντε μέτρων και γύρισα στο σπίτι μες στα αίματα (α ρε μάνα, τι έχεις τραβήξει!).

Αυτές ήταν κάποιες από τις πιο ευφάνταστες παιδικές μας δράσεις - πραγματικές πρόβες θανάτου θα λέγαμε σήμερα - από μια ζωή γεμάτη ένταση και πάθος, από μια περίοδο αγνή και γεμάτη αθωότητα (τόση που η βλακεία τελικά περίσσευε). Τις θυμάμαι τόσο καθαρά, σχεδόν στην κάθε τους λεπτομέρεια, γιατί τις ζήσαμε εξαιρετικά έντονα. Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς, το μπάνιο στο ποτάμι, το γκαβαλινοπόλεμο, τα κρυφά και σε όλους γνωστά

καπνιστήρια, τα πατίνια και τις σφεντόνες, το κυνήγι του αερόστατου, την εξερεύνηση στις γαλαρίες, τις φωτιές με τα «καουτσούκια», την «αγία ράβδο» του δασκάλου Γεωργίου! Θα γραφούν όλα σιγά-σιγά. Γιατί τα βιώσαμε και γιατί ως παιδιά παραδέχομαι (με αδικαιολόγητες τύψεις για την άτυχη νέα γενιά) πως.... ΖΗΣΑΜΕ! Γίνεται πράγματι γλυκιά μαχαιρά κάθε τέτοια ανάμνηση όταν ακούς σήμερα τα παιδιά να σου λένε με παράπονο «εσείς, τότε ζήσατε, εσείς τότε είχατε χρόνο για παιχνίδι, εσείς τότε...., εσείς τότε .....εσείς τότε.....». Ίσως και αυτά γράψουν κάποτε τις αναμνήσεις τους από τη δική τους παιδική ηλικία που θα μοιάζει εξίσου όμορφη. Έτσι είναι η ζωή!

Συνεχίζεται.....

15-1-2022